Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

17 февраль, шанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 36 (1289)

ПРЕЗИДЕНТ РОССИЯЛИК ЖУРНАЛИСТЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СУРАТДА: қабул пайти. **Р. Шагаев олган сурат.**

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 16 февраль куни республикамизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар жараёни билан танишиш мақсадида мамлакатимизга ташриф буюрган россиялик журналистларни қабул қилди.

Маълумки, Россия матбуоти вакиллари бир неча кун мобайнида Ўзбекистон вилоятлари ва шаҳарларида бўлиб, мамлакатимизда ислоҳотларнинг бориши, иқтисодий, ижтимоий ва маданий соҳалардаги ўзгаришлар билан яқиндан танишдилар.

Президент Ислом Каримов россиялик журналистларнинг ташрифи, бу ерда ўтказган учрашувлари ҳамда мулоқотлари Ўзбекистон ва Россия Федерацияси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилишини таъкидлади.

Журналистлар Ўзбекистон ҳаёти билан танишиш имкониятини яратгани учун республика раҳбарига миннатдорлик билдирдилар.Учрашувда россиялик журналистларнинг мамлакатимиз бўйлаб сафари, ҳақиқатан ҳам, қизиқарли ва фойдали бўлгани таъкидланди.

Президент Ислом Каримов уларнинг республикада ислоҳотларни амалга ошириш, жамиятни демократиялаштириш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, Марказий Осиё минтақасида тинчлик ҳамда барқарорликка эришиш ва бошқа соҳалар билан боғлиқ кўплаб саволларига атрофлича жавоб қайтарди.

Учрашувда Ўзбекистон ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

(Учрашув ҳақидаги батафсил ҳисобот матбуотда эълон қилинади).
(ЎзА).

ҚАДИМИЙ ШАҲАРЛАР ЮБИЛЕЙИГА ҲОЗИРЛИК

16 февраль куни Вазирлар Маҳкамасида Бухоро ва Хева шаҳарларининг 2500 йиллик юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилий қўмиталарининг мажлиси бўлди.

Унда тегишли вилоят ва шаҳар ҳокимлари, вазирлик, қўмита, уюшма ва идоралар раҳбарлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, мазкур ташкилий қўмиталар раиси Исмоил Жўрабеков мажлисни бошқарди.

Мажлисда Бухоро ва Хева шаҳарлари юбилейига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан республика Вазирлар Маҳкамаси қарорларида белгиланган тадбирлар қандай бажарилаётгани кўриб чиқилди. Ҳокимлик, вазирлик, идора ва тегишли ташкилотлар раҳбарларининг шу масалалар бўйича ахборотлари тингланди.

Бухоро ва Хева шаҳарларидаги ноёб тарихий-маданий обидаларни таъмирлаш ва ободонлаштириш юзасидан белгиланган тадбирлар ва бажарилган ишлар кўриб чиқилди. Хорижий сайёҳларни мамлакатимизга кенг жалб қилиш ва уларга хизмат кўрсатишни яхшилаш, шунингдек, Бухоро ва Хева шаҳарларининг маданиятимиз тарихида тутган ўрни ҳақида илмий ва илмий-оммабоп нашрларни, турли плакат, тақвим ва буклетларни чоп этиш ишларини жадаллаштириш зарурлиги таъкидланди. Келгуси йили Бухоро ва Хева шаҳарларида ўтказиладиган халқаро илмий конференцияларга пухта ҳозирлик кўриш, бу шаҳарларнинг тарихи, маданияти ва санъатини тарғиб этувчи фильмлар яратиш борасидаги ишларнинг бориши муҳокама этилди.

Мажлисда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев, республика Бош вазирининг ўринбосарлари С. Саидқосимов, Б. Ҳамидов, К. Раҳимов қатнашди.

(ЎзА).

ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАРАКАТИ ВА ИСЛОҲОТ

Республика Хотин-қизлар қўмитаси раёсатининг кенгайтирилган мажлиси мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг янги босқичи вазифаларини бажаришда хотин-қизлар ташкилотларининг иштироки масаласига бағишланди. Унда вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари, вазирликлар, идоралар ва жамоат ташкилотларининг вакиллари иштирок этди.

— Аёлларнинг жамиятимиз иқтисодий ва сиёсий ҳаётида муҳим ўрни борлиги шубҳасиз, — деб таъкидлади республика Бош вазири ўринбосари, Ўзбекистон Хотин-қизлари қўмитаси раиси Д. Ғуломова маърузасида. Давлат жамиятимизнинг барча соҳаларида ислоҳ қилишда хотин-қизларнинг иштирокини ҳар тарафлама қўллаб-қувватламоқда. Бу аёллар ҳуқуқига риоя қилинишини таъминлаш, уларни ижтимоий муҳофаза қилиш, оналик ва болаликни ҳимоя қилиш ва хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашда намоён бўлмоқда.

Мажлисда иштирок этган Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси ўринбосари Б. Шодиева мамлакатимизнинг қонун чиқарувчи олий органи оналар ва болаларни ижтимоий муҳофаза қилишга катта эътибор бераётганини айтди. Олий Мажлис томонидан қабул қилинаётган қонунлар ҳаётнинг турли соҳаларда аёлларнинг эркаклар билан тенг ҳуқуқлилигини, ҳатто айрим соҳаларда уларнинг ҳуқуқлари устиворлигини таъминлайди. Хотин-қизлар қўмиталари олдида уларнинг, айниқса, қишлоқ жойларда яшаётган аёлларнинг ҳуқуқий, иқтисодий билимларини ошириш борасидаги маърифий ишларни яхшилаш вазифалари турибди.

Мажлис иштирокчилари ўз нутқларида маҳаллий хотин-қизлар қўмиталарининг ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда иштирок этишга қаратилган ташаббусларини фаол қўллаб-қувватлаш зарурлигини таъкидладилар.

Мажлисда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

А. ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

Ислоҳот қирралари

БОЗОР ҚИЛИШ УЧУН ЭНДИ ҚИШЛОҚЛИКЛАР ШАҲАРГА ЭМАС, ШАҲАРЛИКЛАР ҚИШЛОҚҚА КЕЛИШМОҚДА

Нанай қишлоғи Янгиқўрғон туманининг энг чекка қисмида жойлашган. Чор тарафини пурвиқор тоғ тизмалари ўраб туради. Нанай ва унинг атрофидаги Мамай, Кўкёр, Оқтом қишлоқларида 25 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Ана шунча аҳоли шу пайтга қадар бозор қилиш учун 75-80 километр йўл босиб Наманган шаҳри ёки туман марказига келишарди.

Мана бир неча ойки, улар шу ернинг ўзида бозор-ўчар қилишяпти. Чунки Нанайда аввал хабар қилинганидек, умумий майдони 2 ярим гектар, барча қулайликларга эга бозор комплекси қуриб фойдаланишга топширилди.

— Бозорни ўз маблағимиз ҳисобига бунёд этдик, — дейди «Нанай» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Б. Худойбердиев. — Бозор иқтисодиёти аҳолининг турмуш тарзига ҳам ўз таъсирини ўтказа бошлади: узоққа қатнаб, бозор қилиб, қийналишиб қолди. Жамоамиз фаоллари билан маслаҳатлашгандан сўнг ушбу бозор комплексини қуришга киришдик.

Бозор соф миллий услубда қурилган. Қишлоқ кўркига кўрк қўшиб турибди. Бозорчилар учун барча қулайликлар муҳайё этилган. 20 ўринли меҳмонхона, 200 тонна маҳсулотни сақлайдиган омборхона, чойхона, ошхона, қассобхона, автомобиллар сақланадиган махсус жой ана шулар жумласидандир. Бозорнинг асосий қисми 350 савдо ўрнига эга бўлган икки қаватли қишки бино, усти ёпиқ бозор растаси ҳамда 20 та хусусий дўкондан иборат. Унинг орқа томонида эса махсус мол бозори бор. Қисқа қилиб айтганда бозорга келган одам ноумид қайтмайди: хоҳлаган нарсасини харид қилиши мумкин.

Бозор айни пайтда гавжум. Айниқса, шанба, якшанба кунлари бу ердан кундалик эҳтиёж учун зарур бўлган истаган нарсани харид қилиш мумкин. Қизиқ жойи шундаки, энди қишлоқликлар бозор қилиш учун шаҳарга эмас, шаҳарликлар қишлоққа келишмоқда. Чунки Нанайда мева, сабзавотдан тортиб, чорва ҳайвонларигача бошқа жойларга нисбатан, икки-уч ҳисса арзон. Зеро, мева-сабзавотлар шу ернинг ўзида етиштирялганлиги учун деҳқон молини бозорга олиб бориш учун ортиқча харажат сарфламайди. Бу эса бозорда нарх-навонинг пасайишига сабаб бўлади.

И. ХУДОЁРОВ,
А. МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбирлари

ТОШКЕНТДА ШИМОЛИЙ КОРЕЯ КИНОҲАФТАЛИГИ

Тошкентдаги Нодирабегим номли кинотеатрда Ўзбекистон давлат кинокомпанияси ва Корея Халқ Демократик Республикасининг мамлакатимиздаги элчихонаси ҳамкорлигида ташкил этилган Шимолий Корея киноҳафталигининг очилиш маросими бўлди.

Бир ҳафта давомида Тошкентнинг Нодирабегим ва Гагарин номидаги кинотеатрларида КХДРда ишлаб чиқилган тўрт бадиий фильм ҳамда ушбу мамлакат ҳаёти ҳақида сўзлаб берувчи қатор ҳужжатли фильмлар намойиш этилади.

Шимолий Корея киноҳафталигининг Ўзбекистонда илк бор ўтаётганига қарамай, киномухлислар томонидан қизиқиш билан қарши олинмоқда. Айни вақтда ўзбек киноусталари Пхенянда Ўзбекистон киноҳафталигини ўтказиш устида ишламоқда.

• Қарор ва ижро

ҚУЛАЙ, ФОЙДАЛИ, ИШОНЧЛИ — БУНГА ДАВЛАТ КАФОЛАТ БЕРАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш тўғрисида»ги Фармони ҳамда шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган қарорга мувофиқ Ўзбекистон Халқ банки муассасалари 15 февралдан бошлаб омонатларни расмийлаштириш ва омонатчиларга «индексация» махсус счётлари бўйича омонат дафтарчаларини топширишга киришди.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг мухбири Альфред Баранов ва Халқ банки бошқарувининг раиси, аҳолининг халқ банки муассасаларидаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш республика комиссияси раисининг ўринбосари Нуриддин Муҳиддинов собиқ Совет Иттифоқи ҳудудида ҳали мисли кўрилмаган бу иш — ҳақиқатни тиклаш ҳамда меҳнат аҳлининг ҳуқуқлари ва ҳаётий манфаатларини чинакам муҳофаза қилиш билан боғлиқ тадбирнинг ижтимоий аҳамияти тўғрисида суҳбатлашдилар.

— Давлат бошлиғининг мазкур Фармони ва ҳукумат қарорини амалга оширишда, шу ҳужжатларнинг мазмунига қараганда, Халқ банки муассасалари алоҳида ўрин тутади. Дастлабки босқичда қандай вазифалар ҳал қилинди ва уларни ҳал қилиш учун қанча меҳнат сарфланди?

— Муассасаларимиз бу ишга Президент Ислом Каримовнинг Фармони чиққан кундан, яъни ўтган йилнинг 20 декабридан бошлаб киришган эдилар. 1992 йил 1 январгача жамғарма кассаларига қўйилган ҳамма омонатлар барча жойларда тўла рўйхатга олинди, бу омонатларнинг шу йилнинг бошига қадар ҳаракатлари текширилди, индексация қилиниши лозим бўлган пул миқдори аниқланди.

Тегишли ведомостлар, банкларимиз ҳисобида индексация қилиниши лозим бўлган пул маблағлари бўлган омонатчилар рўйхатлари тузилди. Сўнгра бу ҳужжатлар Қорақалпоғистон Республикаси ҳукумати, барча вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар ҳокимликлари қошида тузилган ҳудудий комиссияларда тасдиқдан ўтди. Президент Фармонига мувофиқ, барча ишнинг боришини, индексациялаш ва аҳолига пул жамғармаларини тўлаш билан боғлиқ масалаларнинг тўғри ҳал қилинишини кузатиб бориш шу комиссиялар зиммасига юкланган.

Қилинган ишларнинг ҳажми ва кўламига келганда эса, рақамларга қараб, ўзингиз хулоса чиқаришингиз мумкин. Республика бўйича маблағни банкларимизда сақлаётган, омонатлари индексация қилинадиган омонатчиларнинг умумий сони беш миллион кишини ташкил этди. 1992 йил 1 январдаги ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган омонатларнинг миқдори уларнинг ана шу даврдаги ҳаракатини ҳам ҳисобга олганда олдинги пул ҳисобида 9 миллиард сўмга тенг бўлиб чиқди. Давлатимиз валютасининг ҳозирги қийматига қиёслаб қайта ҳисоблаганда, бу рақам 9 миллион сўмга яқинлашади. Шу пул 4000 баравар индексация қилинса, бу қолдиқ 36 миллиард сўмга етади...

Биз иш якунларига доир айрим рақамларнигина келтирдик. Уларни ҳисоблаб чиқиш учун минглаб банк ходимлари кўпдан буён қизғин меҳнат қилишмоқда. Фақат бизнинг тизимдаги мутахассислар эмас, Молия вазирлиги, Марказий банк, Тижорат банклари тузилмалари, марказий ва ҳудудий индексация комиссиялари мутахассислари ҳам кўп куч-ғайрат сарфлашмоқда.

— Бу катта ҳажмдаги ишдан ташқари алоҳида қийинчиликлар, ўзига хос тўсиқлар ҳам бўладими? 4000 баравар деган рақам қаердан олинган?

— Қийинчиликлар бўлди, албатта. Ҳар қандай ишда қийинчиликлар бўлади. Аммо булар бизнинг муаммоларимиз. Биз уларни ҳал қилиб келдик ва бундан кейин ҳам ҳал қиламиз. Бу хусусда омонат эгалари ташвиш чекишмасин. Қилинган ишлар хусусида шуни таъкидламоқчиманки, ходимларимиз бундай катта ҳажмдаги ишни бажаришга ҳозир ва нозир бўлиб турган эдилар.

Чунки, аҳоли омонатларини индексациялаш тўғрисида Президент Фармони ва ҳукумат қарори бирданига пайдо бўлгани йўқ. Бу ҳужжатлар мустақил Ўзбекистонда аввал бошиданоқ ўтказилаётган ижтимоий йўналишдаги иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш сиёсатининг натижасидир. Ўзбекистон давлатимиз бошлиғи Ислом Каримовнинг ислоҳотлар фақат халқ турмушини яхшилаш учун, ҳар бир кишининг манфаатлари ва унинг бахт-саодати йўлида амалга оширилди, деган қатъий кўрсатмаси асосида бозор иқтисодиётига ўтишнинг ўзига хос йўлини танлаб олган.

Ана шундай сиёсат ўтказилаётган шароитда ўз жамғармаларини сақлашни давлатга ишониб топширган одамларнинг омонатларини қайтариб бериш масаласи долзарб масала қилиб қўйилмаслиги мумкин эмас эди. Лекин бу масалани собиқ империя парчаланиб кетганидан сўнг унинг ҳудудида вужудга келган иқтисодий ва молиявий тарқоқлик, тартибсизлик шароитида кўндаланг қилиб қўйиш бемаънилик бўлур эди. Омонатларни индексациялаш тўғрисида Президент Фармони ва ҳукуматимиз қарори ана шу қийин даврлар орқада қолгач, ёш мустақил давлатимиз иқтисодий жиҳатдан қаддини ростлаб, миллий валюта — сўм жорий этилиб, у куч тўплагач, пулнинг қадрсизланиши жиловланиб, бу жараён назорат қилинадиган ва қандай кечиши олдиндан маълум бўлган вазиятдагина пайдо бўлди.

Шундан кейингина аҳолининг омонатларига, уларнинг қонуний жамғармаларини қайтариб беришга навбат келди. Ходимларимиз индексация қилиш ишлари ҳажми жуда катталигига ва мураккаблигига қарамай, бу ишга мамнуният билан киришдилар. Шунинг учун ҳам Халқ банки муассасалари аниқ белгиланган муддатда, 15 февралда омонатларни махсус «индексация» счётларига қайта расмийлаштиришга ва омонатчиларга янги омонат дафтарчаларини топширишга киришдилар.

Индексация қилиш ёки омонатларни 4000 баравар кўпайтириш зарурати мутахассисларимиз ана шу йиллар давомида нарх-наво ва тарифларнинг амалдаги ўсиши асосида қайта ҳисоблаб, илмий жиҳатдан пухта текширишлари натижасида пайдо бўлди. Бу мураккаб ишнинг тафсилотларига тўхталишга ҳожат бўлмаса керак. Омонат эгаларини ишонтириб шуни айтишим мумкинки, бу рақам энг мақбул миқдордир. У тўрт йил давомида ҳаётимизда ва иқтисодиётимизда юз берган ўзгаришларни тўла акс эттиради.

— Мана, иш ҳам бошланди, дастлабки омонатчиларга янги омонат дафтарчалари топширилди... Бундан кейин нима бўлади?

— Бундан кейин эса, Президент Фармонида, ҳукумат қарорида олдимизга қўйилган ва 2005 йилгача мўлжалланган вазифаларни амалга ошириш юзасидан кундалик режали ишларни давом эттиравермиз. Матбуотда эълон қилинган мазкур ҳужжатларга шарҳларда индексациялаш ишларининг тартиби батафсил баён қилиб берилган.

1992 йил 1 январга қадар банкларимизга ўз жамғармаларини қўйган ва омонатлари 1996 йил 1 январга қадар амалда бўлган барча кишиларга 30 июнга қадар махсус «индексация» счётлари очамиз. Ҳозир Халқ банки қошида республика «Қоплаш фонди» ташкил этилган. Қарорда кўзда тутилганидек, 1 июлдан бошлаб индексация қилинган омонатлардан аҳолининг истагига мувофиқ пул тўлашга киришамиз.

Ишимиз кўп, лекин ходимларимиз омонатчиларнинг қонуний манфаатларини тўла қондириш, пулни Ўзбекистон Халқ банкида сақлаш қулай, фойдали ва ишончли эканига одамлар амалда қаноат ҳосил қилиши учун куч-ғайратларини аямайдилар.

ЖАМИЯТ. МУЛКДОР. ТАРАҚҚИЁТ...

(Учинчи мақола)

АҚЛ-ЗАКОВАТ МУЛКИ СОҲИБЛАРИ

Совет жамияти моддий бойликларнигина эмас, интеллектуал мулкнинг талай қисмини ҳам умумхалқ мулки деб эълон қилганди. Мулкдор ҳуқуқининг чеклаб қўйилиши ақлий меҳнат билан шуғулланувчиларга хос ташаббускорликни бўғар, уларнинг ижодий, илмий имкониятлари тўлароқ очилишига имкон бермасди.

Бу адолатсизликка барҳам бериш учун ҳозир талай ишлар қилинмоқда. Муаллифлик ҳуқуқи, информатика, товар белгилари, саноат намуналари ҳимоясига доир қатор қонунлар қабул қилинди. Олий Мажлис IV сессиясида қабул қилинган янги Фуқаролик Кодекси (1 қисм) шахснинг номоддий бойликларга эгалик ҳуқуқини мустаҳкамлайди. Инсоннинг қадр-қиммати, номус-шарафини ҳимоя қилади. Аммо шуни таъкидлаш жоизки, ҳозирча хусусий (индивидуал) мулк билан жамоа (умумий) мулки ўртасидаги нисбат кўнгилдагидай эмас. Жамоа мулки тарози палласини босиб турибди.

Ривожланган давлатлар тажрибаси эса интеллектуал мулкнинг хусусий бўлиши жамиятга жуда катта фойда келтиришини кўрсатмоқда. Дейлик, Дейл Карнегининг интеллектуал мулки асосида ташкил этилган Карнеги жамғармаси (АҚШ) талай тадқиқотлар, кенгаш ва семинарларнинг молиявий харажатини кўтармоқда. Йиллик Нобел мукофоти Альфред Нобел ғоялари ва ихтироларидан фойдаланиш эвазига келадиган тушумлардан тўланади. Мстислав Ростропович, Майкл Жексон, Арнольд Шварценеггер, Мадонна, Азиз Несин каби буюк истеъдодларнинг хотамтойлиги боиси нима? Чунки улар ўз ижод маҳсулларининг эгаларидирлар.

Ақл-заковат, истеъдод маҳсулининг хусусийлиги нафақат муайян шахсни, жамиятни ҳам бойитади. Хориж матбуотининг хабарига қараганда, Майкл Жексон концертларидан, рекламаларидан Америка бюджетига ҳар йили 30 миллион доллар тушар экан!

Демак, биз ҳам интеллектуал мулкнинг ҳуқуқий асосларини қайта кўриб чиқишимиз, ташаббусни, ижодни рағбатлантиришнинг иқтисодий механизмларини яратишимиз керак. Интеллектуал мулкнинг эгаси бўлсин!

Гегель топиб айтган: «Умумий мулк билан исрофгарчилик, хўжасизлик ўртасида ҳеч қандай фарқ йўқ. Умумқоидалар доирасида муайян бир буюмдан муайян шахс фойдалансагина, мулк реал маъно-мазмун касб этади».

IV. ИСЛОҲОТ ИСЛОҲОТ УЧУН ЭМАС

«Насриддин Бухорода» кинофильмидаги бир воқеа эсингиздами? Олақуроқ бозор. Савдо авжида. Бозорчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Насриддин нишолда ялаб ажабланади: «Ё тавба, нишолдапаз эсини еганми?! Шундай ширин нарсани сотиб, ўрнига нима олмоқчи?!» Насриддиннинг болаларча соддалигини кечирайлик. Нишолдапаз эҳтимол ўз касбининг устасидир, лекин у аҳмоқ эмас, фақат нишолда ялаб кун кечириб бўлмаслигини яхши билади. Бола-чақага ширинликдан ташқари, усти-бош, гўшт, нон, гуруч ҳам керак...

Нишолда ҳангомасида иқтисодиётнинг бош қонуни акс этган. Бозор иқтисодиётининг отаси, инглиз олими Адам Смит **меҳнат тақсимоти**ни иқтисодий ривожланиш, тараққиёт, сифат, меҳнат самарадорлигини ошириш асоси, деганди. Бу ҳақиқатни, ҳатто социалистик иқтисодиёт назариячилари ҳам тан олишган. Ҳар бир инсон ўз касбининг устаси, **муайян маҳсулот яратувчи** бўлиши керак. Бу аён гап. Лекин шуни унутмаслик кераккки, ўша инсон айни замонда **истеъмолчи** ҳамдир.

Айнан шу масалада социализм билан капитализм тил топиша олмайди. Социалистлар, инсон эҳтиёжини қандай қилиб, қай даражада қондиришни ўзимиз яхши биламиз, деган қатъий ишонч билан яшадилар. Уларнинг фикрича, **тақсимотнинг фақат юқоридан бўлиши** энг тўғри йўлдир. Шунинг учун нормалар белгиланади, режалар, ведомостлар тузилади...

Капиталистлар эса ҳар бир инсоннинг эҳтиёжини қондириш йўлини «билишмайди». Шунинг учун улар **айирбошлаш, товар-пул муносабатларини ривожлантириш, бозорни шакллантириш**га зўр берадилар. Капиталистларнинг фикрича, ҳар ким эҳтиёжини ўз имкониятларидан келиб чиқиб қондириши зарур. Ўзбекча айтганда, ўзинг учун ўл етим!

Биринчи ҳолатда, инсоннинг тирикчилиги давлат билан чамбарчас боғлаб қўйилган. Ўзимиз яқин ўтмишда гувоҳ бўлган боқимандалик, юлғичлик, хўжасизлик, дангасалик каби иллатлар ўша мутелик оқибатидир.

Иккинчи ҳолатда, турмуш фаровонлиги инсоннинг ўзига боғлиқ. Яхши яшайман деган одам тадбир излаши, елиб-югуриши, исрофгарчиликка йўл қўймаслиги керак.

Биринчи ҳолатда, ҳамма нарса Госплан, Госснаб ва бошқа турли хил тақсимловчи «гос»лар ихтиёрида. Иккинчисида эса ҳамма нарсани эркин товар айирбошлаш ҳал этади.

Яна Адам Смитга қайтамиз. Смит бозорни обод этишнинг уч шарти бор деган эди. Яъни:

маҳсулотнинг эгаси, тайинли шахс-мулкдор бўлиши керак;

айирбошлашдан мақсад шахсий манфаатдорлик (фойда). Мақсад рўёбга чиқиши учун нарх эркин бўлиши керак;

олган ҳам, сотган ҳам рози бўлиши учун бозорда маҳсулот эгаси (сотувчи)нинг ҳам, истеъмолчи (харидор)нинг ҳам тазйиқига йўл қўймаслик керак. Бунга фақат мукаммал рақобат орқали эришиш мумкин.

Бозорнинг, талаб-таклиф баланси асосида нарх белгиланишининг бутун мазмун-моҳияти мана шундан келиб чиқади. Юқорида зикр этилган шартларга риоя қилинсагина, шахс ва жамият манфаатлари мувозанатга келади.

«Бозорни кўринмас қўл бошқаради» дейдилар. Ўша қўл — нарх (фойда). «Кўринмас қўл»нинг «кўринмас чаён»га айланиб чақмаслиги учун нарх қисман давлат томонидан ёхуд рақобат муҳити билан тартибга солинади.

Биз иқтисодиётнинг икки қутбини баҳолиқудрат таснифи этдик. Ҳаётда бошқачароқ бўлиши ҳам мумкин. Фақат тақсимлаш ёки айирбошлаш принциплари асосида яшайдиган жамиятнинг ўзи йўқ. Ҳамма гап меъёрда.

30-йилларда АҚШ Президенти Ф. Рузвельт давлатнинг тақсимотчилик таъсирини кучайтириш, соф айирбошлашни қисман чегаралаш эвазига мамлакатни «Буюк инқироз»дан олиб чиқди. Собиқ Иттифоқ ҳудудидаги қатор мамлакатлар бугун масалага иккинчи томондан ёндашиб, давлатнинг тақсимотчилик таъсирини камайтириш, айирбошлашни кучайтириш орқали иқтисодий-сиёсий танглиқдан қутилиш ҳаракатидалар.

Республикамиз ҳам худди шу жараённи бошдан кечирмоқда. Фақат биз талвасага тушмай, етти ўлчаб бир кесиб, собитқадамлик билан олға жилмоқдамиз. Ислоҳот босқичма-босқич амалга оширилмоқда. Реал шарт-шароит, мантиқ шуни тақозо этади. Мантиқ эса мўътадиллик (центризм) сиёсатининг пойдеворидир.

МЎЪТАДИЛЛИК СИЁСАТИ

Суҳбатимиз аввалида таъкидлаганимиздек, ўрта табақанинг асосий мақсади — тинчлик, сиёсий-иқтисодий барқарорлик, қонун устуворлигига эришиш, яқин келажак ҳақида аниқ тасаввурга эга бўлиш, тўқчилик, ёш авлодга ғамхўрлик. Эътибор беряпсизми, ўртаҳолларнинг дастурий режа-мақсадлари Ўзбекистон давлат сиёсатининг устувор йўналишлари билан ҳамоҳанг. Ўзбекистонда айнан шу табақа, шу синфга эътибор кучайиб, мўътадиллик сиёсати олиб борилаётгани бежиз эмас.

Мўътадиллик сиёсати нима? **Бу — ҳар қадамда, ҳар қачон оқилона йўл танлаш, турли қутбдаги қарашларни муросаи мадора билан мувозанатга келтириб, бир-бирини инкор этадиган эмас, ўзаро тўлдирадиган, ривожлантирадиган яратувчи кучга айлантириш санъати.** Мувозанат бузилиши — томонлардан бирининг иккинчиси ҳисобига кучайиб кетиши жамият учун ўта хавфлидир. Ўта эркин жамият зўрларнинг, буткул, биқиқ, маҳдуд жамият эса ҳокимият ҳақ-ҳуқуқларининг тазйиқига олиб келади. Шахсиятпарастликдан — анархия, давлат ваколатининг кучайишидан тоталитаризм туғилади. Хўжалик субъектининг батамом эркинлиги бозорни «қутуртиради», давлатнинг бўлар-бўлмасга иқтисодиётга бурнини тиқавериши давлат монополизмини яратади ва ҳоказо. Икки қутбдаги кучлар мувозанатга келсагина ҳуқуқий демократик давлат қуриш мумкин.

Мўътадиллик сиёсатининг бош мезони — етти ўлчаб бир кесиш, узоқни кўра билишдир.

Мамлакатимиздаги соф ғарбона тасаввурдаги ўрта синф энди-энди шаклланаётган бўлса-да, сиёсатнинг мазкур табақага юз буриши, етти ўлчаб бир кесиш, ишга амалий ёндашув ислоҳотларимиз муваффақиятини таъминламоқда. Ўртаҳоллар, хусусан, зиёлиларимизнинг турмуш даражаси, ривожланган мамлакатлардаги «қавмдошлари»дан» анча пастлигига қарамасдан, ислоҳотларни қизғин қўллаб-қувватлашяпти, уларнинг ғайрат-шижоати, ташаббуси билан талай муаммолар ечимини топмоқда. Жонбозлик сабаби эса ўрта синф билан ислоҳотнинг пировард мақсадлари муштарак эканлигидадир.

V. ЎРТА СИНФ — СИЁСИЙ БАРҚАРОРЛИК КАФОЛАТИ

Ўйлашнинг аввал ҳожати йўқ, биз учун ўйлаб бўлишган, «порлоқ келажак» нақд эди.

Ўжар ҳаёт эса ҳаётлигини қилиб ҳамма нарсани жой-жойига қўйди. Бахтимиз ўз қўлимизда эканлигини энди тушунаяпмиз. Мақсадимиз аниқ; ҳуқуқий демократик давлат қуриш, бозор иқтисодиётига ўтиш, шахс эркинлигини таъминлаш...

Эзгу ниятларимизга **мамлакатларимиз халқлари якдил, ҳамжиҳат бўлсагина** эришамиз. Тарихнинг аччиқ сабоғи шу! Барча мутараққий давлатларда аҳиллик негизи — жамиятнинг 50-60 фоизини ташкил этувчи ўртаҳоллардир.

Республикамизда мазкур синф қандай шаклланаётгани ҳақида сўз юритдик.

Ўрта ёки мулкдорлар синфини шакллантириш масаланинг бир томони, холос. Уларнинг, Россияда, Тожикистонда рўй берганидек, **турли сиёсий оқимларга қўшилиб кетиши, пароканда бўлиши** хунук оқибатларга олиб келади. Шундан эҳтиёт бўлиш керак.

Республикамизда мазкур қатлам манфаатларини ифода этаётган, етакчиликка даъвогар «Миллий тикланиш», «Адолат», «Ватан тараққиёти» партиялари фаолият кўрсатмоқда. Мазкур партияларнинг кўпроқ бунёдкорликка мойиллиги дастурларида ўз ифодасини топган. Энг муҳими, бу партиялар **мухолифлик мақомида бўлмай, баҳамжиҳат, қўлни қўлга бериб ишламоқда.** Мулк ва ақл-заковат (интеллект)ни улар тинчлик-хотиржамлик, демократик ўзгаришлар муқаррарлигининг гарови деб билишмоқда.

Бу — мазкур партиялар ўртасида тафовут йўқ, дегани эмас. Уларнинг мавжуд муаммоларга муносабати турлича эканлиги маълум. Лекин муаммолар энди кўча-кўйларда, митингбозлик билан ҳал қилинмайди. Муҳокама, фикр алмашиш учун Олий Мажлис бор. Хулосалар пишиқ, пухта бўлиши учун партия фракциялари ташаббус кўрсатадиган пайт келди.

Мулкдорлар, тадбиркорлар синфи фақат иқтисодий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш учунгина рағбатлантирилаётгани йўқ. Республикамиз олдида қатор жиддий муаммолар турибдики, уларни бартараф этишга мулкдорлар катта ҳисса қўшишлари мумкин.

Ўрта синфнинг жамиятдаги мавқеи қанча мустаҳкамланса, фуқаролар жамиятини қуриш шунчалик тезлашади. Зеро, аҳолининг ўрта табақалари интилаётган муҳит, турмуш тарзи ҳам айнан шу фуқаролик жамиятидир. Тижорий, молиявий, ташқи иқтисодий фаолиятнинг бундан кейин ҳам эркинлашуви чўнтаги бақувват одамларнинг ғайратига-ғайрат қўшади. Бу масаланинг иқтисодий жиҳати. Сиёсий жиҳатига келсак, мулкдорлар ёрдами билан маҳалла кенгашларининг молиявий аҳволи ўнглانади, демакки обрўйи ҳам ортади.

Шу тариқа вазифаларнинг бир қисми гуманитар соҳалар, ижтимоий ҳимоя билан шуғулланувчи жамоат ташкилотлари ҳамда жамғармаларга берилиб, халқ ҳокимияти бошқаруви мезонлари кенгаяди.

ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИК

Президент И. Каримов **сўмимизни бақувват қилиш, инфляцияни жиловлашнинг энг ишончли омили — миллий валютамизни конвертациялашга эришиш**ни 1996 йилнинг долзарб вазифаси деб айтди.

Истеъмол бозорини ўз товарларимиз билан тўлдирмас, республика хазинасига валюта тушуми олиб келадиган рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқармас эканмиз, қимматли қоғозлар бозорини такомиллаштирмай туриб, бу вазифани уддалаш қийин. Гап айланиб яна мулкдорларга тақалмоқда. Фақат тадбиркорларгина ички бозорни тўлдириб туришлари, товарларимизни жаҳон бозорига олиб чиқишлари, фақат ўрта бўғинга таянган ҳолда шахсий жамғармаларни инвестиция жараёнларига жалб этиб, қимматбаҳо қоғозлар бозорини ривожлантириш мумкин.

1996 йилнинг яна бир муҳим вазифаси — иқтисодиётни таркибий жиҳатдан ўзгартиришдир. Бундан мақсад эса: **«Юксак технологияли, самарали ва ялпи бозор иқтисодиётига асосланган мустақил иқтисодиётни яратишдир».** Бу муаммони ҳам ўрта бўғинсиз, тадбиркорлар, юксак малакали техник мутахассисларсиз ечиб бўлмайди. Фақат уларнинг иштироки билангина иқтисодиётни модернизациялаш мумкинлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди.

Бунинг учун ўрта синф шаклланиши, уларнинг даромади касбий маҳоратлари даражасида бўлмоғи керак.

Валютанинг мустаҳкамланиши, таркибий ўзгариш ўз навбатида аҳолининг чўнтагини бақувват қилади, ўрта табақа ва тадбиркорларнинг кўпайишига шароит яратади.

БОЙВАЧЧАЛАР ҚИШЛОҚДА ҲАМ КЎПАЙСИН...

Ислоҳотлар қанча чуқурлашса, **қишлоқда ҳам мулкдорлар шунча тез кўпаяди.** Колхоз мулки ҳозирги кўринишида давлатники эмас, колхозчиники. Лекин расман эга саналса ҳам бирорбир колхозчи: «Шу мулк меники!» деб кариллай олмайди. Колхозчи кохозда ишлаб турсагина даромад олиши мумкин. Колхоздан кетган куни насибаси ҳам қирқилади. Коллективлаштириш замонидан қолган «чўрилик механизми» ҳамон амал қилмоқда.

Аммо, замон ҳозир ишчи кучларини айнан қишлоқ хўжалигидан олиб, қишлоқдаги қайта ишлаш, маиший хизмат соҳаларига ташлашни тақозо этмоқда.

Президент И. Каримов колхоз мулкининг умумий баҳосида ҳар бир деҳқоннинг улушини аниқлашга имкон берувчи сертификат тизимини жорий этишни таклиф этди. Бу инқилобий таклиф амалга ошгудек бўлса, қишлоқда жуда катта сифат ўзгариши юз бериши шубҳасиз. Сабаб? Биринчидан, реал мулкдорлар синфи анча кенгаяди. Иккинчидан, кишилар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида, таъбир жоиз бўлса, **ердан узилмаган ҳолда ердан йироқлашади.** Колхоз мулкидаги улушларининг бедахллиги қонун билан кафолатлангач, кўнгиллари тўқ бўлиб, улар бошқа, дейлик, тадбиркорлик, маиший хизмат, деҳқончилик маҳсулотларини қайта ишлаш соҳаларида ўз омадларини синаб кўришади. Эски иморатни бузмай, ер заҳираларини хомталаш қилмай ана шу тариқа қишлоқ тараққиётига ҳисса қўшадилар.

Мадомики, хўжалик юритиш субъекти сифатида колхозлар сақланиб қолар экан, унинг таркибий тузилиши, ички муносабатларини қайта кўриб чиқиш зарурати туғилмоқда. Колхозда асосий яратувчи куч — деҳқоннинг ҳуқуқий мақоми алоҳида белгиланиб, моддий ва маънавий манфаатлари ҳар томонлама инобатга олиниши зарур. Ана шунда биз жамоа хўжалигининг асл моҳияти — кооперативларга қайтамиз. Италия, Франция, Голландия, Исроил каби давлатларда кооператив деҳқончилик яхши натижа бермоқда.

Республикамизда мулкдорлар синфининг шаклланиш тамойилларини баҳолиқудрат таҳлил қилишга уриниб кўрдик. Бу соҳада ҳали кўп иш қилиш керак. Хусусан, қонуний асосларни такомиллаштириш устида жиддий бош қотиришимиз зарур. Олий Мажлиснинг Иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитаси мутахассислар, ташкилотлар, ишбилармонлар билан мазкур масала бўйича фикр алмашиш, ҳамкорлик қилишга тайёр.

Анвар ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитаси раиси.
Муҳаммад РАҲМОН,
ёзувчи.

• *Бугуннинг гапи*

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАР

Очиғи, газеталаримизнинг бугунги аҳволи мақтанарли даражада эмас. Қоғоз муаммосидан тортиб, газеталарни мазмунли, ўқимишли қилиш, обунани кўпайтириш, ўз ўқувчиларига вақтида етказишгача бўлган масалалар оддий ходимдан тортиб муҳаррирғача тинчлик бермаётгани аниқ.

Мен ТошДУ журналистика факультети сиртқи бўлимида таълим олаётган юқори босқич талабаларига ҳам дарс ўтаман. Уларнинг аксарияти матбуот соҳасида хизмат қилаётган, шу касбда озми-кўпми суяги қотиб, анча-мунча тажриба орттиришган. Улар билан суҳбатлашганимда баъзиси иқтисодий аҳволдан (айниқса, туман газеталарида) нолиса, баъзиси ўзи хизмат қилаётган муҳарририятда штат бирликларининг олдингидек сақланганини, қайтага муҳарририят яхшигина даромад топиб, ходимларнинг бундан мамнунлиги, йиллик обунанинг ҳам кўнгилдагидек ташкил қилингани ҳақида тўлиб-тошиб гапиришади. Бу фикрлардан шундай хулоса чиқариш мумкинки, излаган имкон топади, ишни ҳам қойилмақом қилиб, кўнгли хотиржам бўлади.

Албатта, бозор иқтисодиёти шароитида ҳар ким ўз муаммосини ўзи ҳал қилиши керак. Етарли маблағ топиш, газета чиқариш учун қоғозни арзон нархда харид қилиш кабилар қийин кечиши мумкин. Аммо материалларнинг мавзуси, уларнинг қизиқарли бўлиши ўзимизга боғлиқ эмасми? Ана шу иккинчи муаммони ҳал қилмоқчи бўлсак, гап ўз-ўзидан журналист мутахассисларга бориб тақалади.

Республикамиз мустақилликка эришгач, барча соҳалардаги каби матбуотда ҳам анча-мунча ўзгаришлар рўй берди. Рақобатга бардош беролмаган баъзи газеталарнинг умри қисқарган бўлса, аксинча янги-янги нашрлар ҳам пайдо бўлмоқда.

Яқин-яқинларгача Ўрта Осиёда журналистлар тайёрлайдиган ягона билим маскани ҳисобланган ТошДУда таълим олганларнинг кўпчилиги республикамиз оммавий ахборот воситалари ва матбуотида хизмат қилишади. Улар орасида нафақат республикамиз, балки хорижий мамлакатларга ҳам танилган ижодкорлар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Аммо тан олиш керак, бўлажак журналистларнинг олдига қўйилаётган бугуннинг талаби ўзгача. Журналистика факультетида эса, бешта ўқув аудиторияси бор, холос. Ўқув лабораториялари, телерадиожиҳозлар амалий машғулотлар олиб бориш учун ишлатиладиган ведиоаппаратуралар, фотоаппарат, ёзув машинкалари эскириб қолган. «Журналист» газетасининг фаолияти ҳам тўхтаб қолган. Бу камчиликларни тезда бартараф этиб, давр руҳига мослаб қадам ташлаш лозим.

Ҳамдўстлик давлатлари қаторида Ўзбекистоннинг ҳам кўплаб хорижий мамлакатлар билан иқтисодий, ижтимоий, маданий алоқалари яхшиланиб, обрў-эътибори кундан-кунга ошиб бормоқда. Шундай экан, қўшни, узоқ-яқин мамлакатлар ҳақида тўлиқроқ маълумотлар олиш, уларнинг тарихи, келиб чиқиши, турмуш тарзи ҳақида батафсил билиш учун ўша мамлакатларда республикамиз оммавий ахборот воситалари ва матбуотининг вакиллари бўлиши керак. Табиийки, бизда ҳам ўзимизнинг халқаро журналистларимизни тайёрлаш вақти келди. Бу борада Тошкент давлат университетида илк қадамлар босилди: мана уч йилдирки, халқаро журналистика кафедраси фаолият кўрсатаяпти. Энди унинг ишини янада ривожлантириш керак бўлади.

Юсуф ҲАМДАМОВ,
ТошДУ журналистика факультети доценти.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

МАХСУС ХИЗМАТ ХОДИМИГА НИМА БЎЛДИ

Ўтган чоршанба куни Россиянинг Шимолий Корея пойтахтидаги савдо ваккиллиги биносига кириб олган КХДР фуқароси уни зарарсизлантириш бўйича ўтказилган тадбир чоғида отиб ўлдирилди.

Тўппонча билан қуролланган қочоқ Россия элчихонаси ва савдо ваккиллиги ходимларига хавф солган. Тадбирда КХДР махсус хизмати ва Россия элчихонаси ҳамда савдо ваколатхонаси ходимлари ўзаро ҳамкорликда фаолият юритдилар. Элчихона вакилининг таъкидлашича, қочоқ уч кишини ўлдирган ва бир кишини жароҳатлаб, оғир жиноят қилган. Тасдиқланмаган маълумотларга қараганда, Чо фамилияли бу айбдор маҳаллий махсус хизмат маҳкамаси ходими бўлган.

ТАЛАБ ЯКДИЛЛИК БИЛАН ҚУВВАТЛАНДИ

Афғонистоннинг «Толибон» қуролли ҳаракати вакиллари томонидан олти ойдан зиёд вақтдан бери ҳибсда ушлаб турилган Россиянинг Ил-76 самолёти учувчилари зудлик билан ва ҳеч қандай шартсиз озод қилиниши керак.

Россия Федерациясининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили Сергей Лавровнинг таъкидлашича, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг барча аъзолари бу талабни якдиллик билан қўллаб қувватламоқда.

ФАЗОГА ОЛИБ ЧИҚОЛМАДИ

Интелсат халқаро консорциуми алоқа йўлдошини Хитойда ишланган энг янги туридаги «Буюк юриш-3В» ракетаси ёрдамида учириш муваффақиятсиз якунланди.

«Синхуа» ахборот маҳкамасининг хабар беришича, Хитойнинг Сичан космодромидан учирилган ракета йўлдошни фазога олиб чиқолмаган. Ҳозирча ракетанинг қаери носоз бўлгани ва муваффақиятсизлик оқибатлари тўғрисида тўла маълумот йўқ.

ВАЗИРЛАР УЧРАШУВИ

Қирғизистон ташқи ишлар вазири Роза Отунбоева расмий ташриф билан Чехияга келди.

У бу ерда мамлакат ташқи ишлар вазири Йозеф Желенец билан учрашди. Ўзаро суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорликни тараққий эттириш билан боғлиқ масалалар му-

Суратда: Винеция кўчалари.

Суратда: Ҳиндистон. Гинжи қалъаси.

ҳокама қилинди. Айни пайтда Чехия Республикаси Қирғизистонга машина ва технологиялар етказиб бермоқда. Қирғизистондан эса пахта ва бошқа маҳсулотлар олиб келинаётир.

ҚАРЗИ ОШИБ КЕТДИ

1995 йилда Беларус Республикасининг ташқи қарзи 1,5 миллиард АҚШ долларига етган экан.

Бу ҳақда мамлакат Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясида Бош вазир М. Чигир маълум қилди. Унинг гапига қараганда, жорий йилда мамлакатнинг импорт ҳажми экспортга нисбатан 400 миллион АҚШ долларига кўпайиши кутилмоқда.

ГРУЗИЯДА БУҒДОЙ КЕЛТИРГАН ИШБИЛАРМОНДАН СОЛИҚ ОЛИНМАЙДИ

15 февралдан бошлаб Грузияда нон маҳсулотларининг нархи 30 фоизга қимматлашади, деб хабар берди мамлакат иқтисодиёт вазири Ладо Папава.

Жаҳон бозорида буғдой баҳоси ошгани, шунингдек, сўнгги пайтларда республикага юбориладиган инсонпарварлик ёрдами орасида ун маҳсулотлари ва буғдойнинг кескин камайиб кетиши ҳукуматнинг ана шундай қарор чиқаришига сабаб бўлди. Шу муносабат билан Президент Эдуард Шеварднадзе мамлакат радиоси орқали баёнот бериб, унда республикага буғдой келтирадиган ишбилармонлар учун бир қадар енгилликлар берилиши ва улардан солиқ олинмаслигини маълум қилди.

ҲАЛИ АНЧА ОРҚАДА

Эстонияда давлат ва маҳаллий маъмурият мулки ҳисобланган турар жой биноларининг 54,2 фоизи хусусийлаштирилди.

Мамлакат пойтахти Таллинда эса уй-жой фондининг 62,5 фоизи аҳолига шахсий мулк қилиб берилган. Республиканинг баъзи туманларида уйларнинг 90-95 фоизи хусусийлаштирилган бўлса, Ида-Вирумаа уездида эса хусусийлаштириш жараёни 27,5 фоизни ташкил этар экан.

ҲАРБИЙЛАР СОНИ 18 МИНГГА ЕТДИ

Боснияга Америка Қўшма Штатлари ҳарбий қисмларининг жўнатилиши ниҳоясига етди.

АҚШ ҳарбий маҳкамаси вакилининг хабар беришича, айни вақтда Босниядаги америкалик ҳарбийлар сони 18 мингга етди. Дастлабки маълумотларга кўра, кўпмиллатли қўшинлар таркибида америкалик ҳарбий хизматчилар сони 20 минг нафар кишини ташкил этиши керак эди.

ЭЛ ХИЗМАТИ ҲОРИТМАС

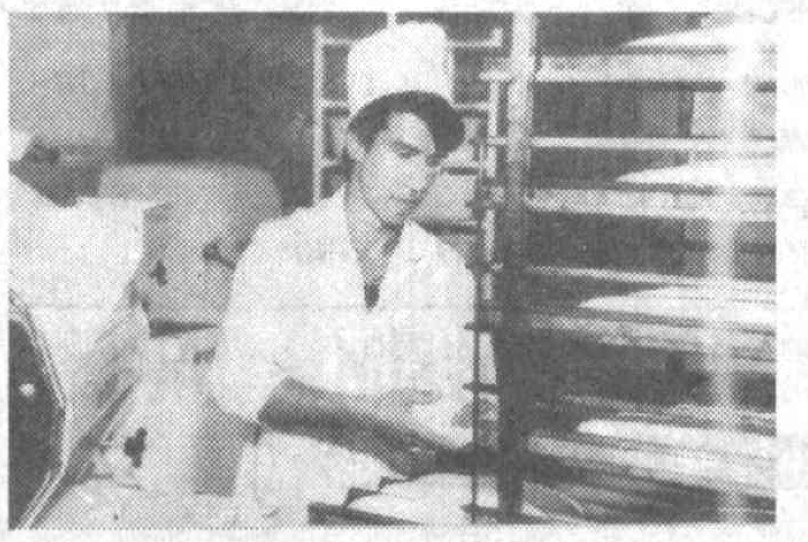

Бугун қайси корхонага борманг, ким билан суҳбатлашманг, аввало, фойда ҳақида гапиради. Бунинг боиси бор, албатта. Чунки, бу кун «ютсак, ютдик, ютқазсак зиёнимизни давлат қоплайди» деб яшайдиган замонлар ўтди. Ҳа, бозор иқтисодиёти ҳаётимизга жадаллик билан кириб келмоқда. Кишилар онгидаги боқибеғамлик, боқимандалик кайфияти йўқолиб, шахсий мулк ҳақида тасаввур пайдо бўлмоқда. Одамлар самарали ишлаш, яхши яшаш, фаровон турмуш кечириш йўлларини изламоқдалар. Мамлакатимизда кечаётган иқтисодий ислоҳотлар ҳам айнан шу йўлга аҳолининг турмушини яхшилаш, мамлакат иқтисодиётини тиклаб, юксак демократик жамият қуришга қаратилгандир.

Шу ўринда Навоий нон комбинатида амалга оширилаётган ишлар ҳам таҳсинга сазовордир. Корхона жамоаси республикамизда кечаётган ислоҳотларга тўғри ёндашиб меҳнат қилишмоқда. Бугунги кунда корхона цехларига хорижнинг Гастол, Экмасан, Винклер каби етакчи фирмаларида ишлаб чиқарилган замонавий ускуналар ўрнатилган. Корхона ҳаётидаги факт ва рақамларни кузатар экансиз, ўтган йил маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1994 йилга нисбатан бироз камайганининг гувоҳи бўласиз. Хусусан, 1995 йил нон ва кулча нон ишлаб чиқариш 1994 йилга нисбатан 64,3, қандолат маҳсулотлари 91,2, макарон 45,2 фоизга бажарилган. Бунинг боиси бор, албатта. Ўтган йили Хатирчи, Нурота туманларидаги нон заводлари тўла қувват билан ишлади. Қолаверса, туман марказларида, қишлоқларда тегирмонлар сони кескин кўпайди. Гарчи шундай бўлса-да, корхона жамоаси ўтган йилни 5,5 миллион сўм соф фойда билан якунлади. Айни кунларда корхонада 4та новвойхона, 4та савдо дўкони ишлаб турибди. Уларда 220 га яқин киши меҳнат қилмоқда. Корхонада янги ускуналарнинг ўрнатилгани боис анча иш ўринлари қисқарди. Лекин ишсизлик муаммоси пайдо бўлгани йўқ. Ўтган йилнинг ўзида 20 та қўшимча иш жойлари очилди. Бу йил эса олинган фойда ҳисобидан яна 3 та новвойхона, янги нон дўконларини қуриб ишга тушириш режалаштирилмоқда. Мазкур тадбирлар амалга ошса яна 50 киши иш билан таъминланади.

Ўрол ҒОЙИМОВ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1. «Винклер» кичик корхонаси смена бошлиғи Фарход Мирзаев. Илғор ишчилар Марзия Аҳадова ва Гулноза Севинова.

МАЪНАВИЯТ МАРКАЗИ ЧОРЛАЙДИ

1996 йил 22 февраль соат 17.00 да республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ва Бобур номидаги халқаро жамғарма биргаликда «Икки буюк тақдир: Амир Темур ва Бобур Мирзо» мавзуидаги маърифий кечани ўтказади.

Кечага барча қизиқувчилар таклиф қилинади.

Ташкилий қўмита

Манзил: Тошкент, К. Отатурк кўчаси, 24 (собиқ « Билимлар уйи»).

РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН АКЦИЯДОРЛИК-ТИЖОРАТ "АЛОҚАБАНК"И

ALOQABANK

"АЛОҚАБАНК" АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

"Алоқабанк" бошқаруви Сиз акциядорларимизнинг саъи ҳаракатларингиз туфайли банк 1995 молия йилини муваффақиятли якунланганлигини маълум қилади ҳамда қизғин табриклайди.

1996 йил 27 февраль соат 10.00 да акциядорларнинг умумий йиғилиши Алоқа вазирлигининг кенгашлар залида ўтказилишини эълон қилади. Иштирокчилар шу куни соат 9.00 да зал даҳлизида рўйхатга олинадилар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ихтисослаштирилган акциядорлик-тижорат "Алоқабанк"ининг 1995 йил иш якунлари ва банк фаолиятининг Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг Олий Мажлис IV Сессиясидаги маърузасидан келиб чиқувчи 1996 йилги асосий йўналишлари тўғрисида.
2. Банкнинг 1995 йил даромадлари баланси ва ҳисоботини тасдиқлаш.
3. Тафтиш комиссиясининг ҳисоботини тасдиқлаш.
4. Банк Низомига киритилган баъзи ўзгартиришлар тўғрисида.
5. РИАТ "Алоқабанк" бошқарувининг банк филиаллари ва бўлимларини ташкил қилиш ҳақидаги қарорини тасдиқлаш.
6. Банк кенгаши таркиби тўғрисида.

ҚЎШИМЧА МАЪЛУМОТЛАР ОЛИШ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР:

33-62-54, 33-65-92, 34-85-82, 36-10-21.

ҚАДРЛИ ТАЪСИСЧИ ВА АКЦИЯДОРЛАР!

Анжуманни тайёрлаш ва ўтказишда Сиз фаол иштирок этасиз, деган умиддамиз.

Йиғилиш кун тартиби ҳақида, "Алоқабанк" фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида, телекоммуникация тармоқларини реконструкция қилиш ва ривожлантиришда банк кредитидан фойдаланиш ва бошқа масалалар бўйича аниқ таклиф ва мулоҳазаларингизни сўраймиз.

БИЗНИНГ МАНЗИЛИМИЗ:

700000, Тошкент ш., А. Толстой кўчаси, 1.
Алоқа вазирлиги биноси "Алоқабанк".

"Алоқабанк бошқаруви".

Изоҳ:
"Халқ сўзи"нинг 1996 йил 6 февраль сонида эълон қилинган РИАТ "Алоқабанк"ининг 1995 йил балансида техник хатога йўл қўйилган. Баланс жадвали остида ёзилган жумлада йиллик фойда 19526 минг сўм деб ўқилсин.

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ректорати, жамоат ташкилотлари ҳамда тарих факультети жамоалари жаҳон халқлари тарихи кафедрасининг собиқ доценти

Мутал ЭРМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

Тошкент шаҳар Сирғали тумани ҳокимлиги, туман маданият ишлари бўлими жамоалари «ЧОШ-ТЕПА» маданият уйи ходими

Оловутдин КАМОЛОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси Баҳодир Одиловга отаси

Азиз ОДИЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Alka-Seltzer®

Қуйидаги дорихоналардан сўрашингиз мумкин:
1. "ФАРМЕД"
тел.: 47-98-90, 47-98-94, 47-37-69, 45-26-42, 45-22-52, 67-96-12, 65-59-60, 48-94-87;
2. "АБУ АЛИ ИБН СИНО"
тел.: 40-48-53 44-24-34, 40-48-06;
3. "ЎЗБЕКИСТОН-ИВЕРСОН ЛТД"
тел.: 45-12-49, 45-13-72, 77-45-28, 36-27-74;
4 "ЖЎРАБЕК"
тел.: 45-60-40, 45-41-46.

БАЙЕР АГ фирмасининг препарати бўлиб, у бутун дунё миқёсида бош оғриқларида ва шу билан бир вақтда ошқозон суюқлигида кислота миқдори ошиб кетганда кенг миқёсида қўлланади.

Bayer

Шартнома тузиш бўйича БАЙЕР АГнинг Ўзбекистон Республикасидаги ваколатхонасига 53-70-01 телефон орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ҳафтанома». 8.00—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Муборак Рамазон туҳфаси: «Муҳаммадун Расуллуллоҳ». 2-фасл. 30-қисм. 9.25 «Саёҳатнома». «Италия таассуротлари». 4-кўрсатув. 9.50 «Ўсмир ва қонун». 10.10 «Табобат мўъжизалари». Тележурнал. 10.55 «Саҳна ҳаёти». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Дилбар Исмоилова. 11.55—12.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат кўрсатган хор жамоасининг концерти.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар.

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 I. «Ватанни севмоқ иймондандир...» 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 II. Биржа ва банк хабарлари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 III. «Ватанни севмоқ иймондандир...» туркум кўрсатувининг давоми. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.35 Ўзбекистон халқ артисти Хайрулла Лутфуллаев куйлайди.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.40 «Палитра». 19.05 ТВ II намойиш этади. 19.15 «Постфактум». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Мўъжиза». Дэвид Копперфильд. 20.15 «Мусиқий йўлка». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Курьер». 21.15 «...яна обҳаво ҳақида». 21.25 ТВ II намойиш этади. 21.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.45—23.45 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Ғилон», «Серсоқол одам». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20—21.40

*

Россия давлат телевидениеси 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30 — 23.40 «Ҳордиқ маскани». Телефильм.

IV

17.05 «Кўзмунчоқ». Болалар учун кўрсатув. 17.40 «Юлдузлар жилоси» (такрор.).

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Таҳлил». Ҳафта мобайнидаги газеталар шарҳи. 20.15 «Янги иқтисод». 20.50 «Сирдошим». 21.25 Эълонлар. 21.30 «Спорт-тайм». 22.00 «5+1».22.30 — 22.50 «Иқтисодимиз таянчи».

СЕШАНБА, 20

ИЙД РАМАЗОН МУБОРАК!

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Ийд Рамазон қўшиқлари. 9.05 Биржа ва банк хабарлари. 9.25 «Соғлом авлод учун». 9.55 «Гулғунчалар». Болалар учун концерт. 10.15 «Ўхшаш чеҳралар». Дам олиш дастури. 11.10 Уйғун. «Парвона». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 12.50—13.25 Ийд Рамазон қўшиқлари (давоми).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Шукрона». Публицистик кўрсатув. 18.35 «Чорвачилик истиқболи». Голштейн Фриз наслли моллари Ўзбекистонда. 18.55 Саида Зуннунова. «Меҳр». Теленовелла. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Мусиқий учрашув». Тожибар Азизова куйлайди. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Маърифатнома». Кўрсатувни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Диний ишлар қўмитаси раиси Шарофиддин Мирмаҳмудов олиб боради. 21.30 Олтин мерос. «Ушшоқ». 22.30 «Бўстон». Тележурнал. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.20 Чустий. «Индамаслар олами». Адабий-мусиқий композиция.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 ТВ II намойиш этади. 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Бизнес-уик». 20.05 «Мусиқий йўлка». 20.15 «АРТ — журнал». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Видеогид». 21.15 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.35 «Кинонигоҳ». 23.15—00.15 «Спорт-қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Қувноқ сайр». Фильм-концерт.

*

Россия жамоат телевидениеси 7.30—9.00

***

18.20 — 21.40

*

Россия давлат телевидениеси 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

IV

17.05 «Нақшингиз хумориман». Телеочерк. 17.40 «Мусиқий Ўзбекистон».

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари. 21.10 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи. 22.10 Эълонлар. 22.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 23.05—23.55 «Кинематограф».

ЧОРШАНБА, 21

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Маърифатнома». 9.05 Олтин мерос. «Ушшоқ». 10.05 «Ёшлик» студияси. «Хазина».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Тасвирий санъат. 11.00 Немис тили. 11.30 Кимё.

*

12.00 «Мен туғилган тупроқ». Чўпон Алижон Раҳимов. Телеочерк. 12.30—13.30 «Бешинчи довон». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Фарзанд — умид юлдузи». Тележурнал. 18.40 Спорт хабарномаси. 18.55 «Бугунги Европа». Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» 21.35 Миллионлар минбари. «Раҳбар бўлиш осонми?» 22.15 «Сарви гуландомимға айт». Мусиқий дастур. 23.15 «Сулола». Манзарали фильм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.20 «Жаҳон киноси юлдузлари». Омар Шариф.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.30 ТВ II намойиш этади. 18.40 «Кулгига нима етсин!». 19.05 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Компьютер—Осиё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 21.45 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.55—23.55 «Спорт-қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Ўзбекистон дея аталур», «Уйимизга марҳамат». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

Россия давлат телевидениеси 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30 — 23.45 «Олатов жилолари». Телефильм.

IV

17.05 «Ўзингиз ҳақингизда сўзлаб беринг». 17.35 «Дарсга қўнғироқ». 166-иқтисодий лицей ҳақида ҳикоя.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Уй остонадан бошланади». 20.40 «Едингдами, ўртоқ?». Уруш фахрийлари хотиралари. 20.55 «Шаҳарликлар». 21.45 Эълонлар. 21.50 «Британия кундалиги». 22.30 «Тошкент оқшомида». 23.30 — 00.05 «Ассалом, Франция!»

ПАЙШАНБА, 22

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Сарви гуландомимға айт». Мусиқий дастур. 9.30 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 9.50 «Ватанпарвар». «Шижоатли ёшлар».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Умумий биология. 11.00 «Қирқ ҳунар ҳам оз». 11.30 Алифбо сабоқлари.

*

12.00—13.00 «Анъана ва замон». Умр қўшиғи.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Барака ёмғири». Мультфильм. 18.20 «Сиҳат-саломатлик». Тележурнал. 18.50 «Мушоҳада учун мавзу». Чорвачилигимиз муаммолари. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Юзма-юз». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Мулкдор». «Парвина»нинг парвози». Телеочерк. 21.25 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳайдаров куйлайди. 22.00 «Ҳаёт синовлари». Публицистик кўрсатув. 22.35 «Кино, кино, кино...» 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.25 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар.19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар.19.50 «Автосалон». 20.10 «Хай Фай» («Юқори сифат»). 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Сизнинг услуб». 21.10 «Жаҳон киноси юлдузлари». 21.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.55 «Кинонигоҳ». 23.35 —00.35 «Спорт-қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Хива гиламлари», «Ватанга қайтган хазина». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

21.40 «Томдаги автомобиль». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси 23.00—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30—23.50 «Хотирадаги шаршара», «Спортнинг ажиб тури». Телефильмлар.

IV

17.05 «Орол қўриқхонаси». Телефильм. 17.20 «Подиум». 17.40 «Замин саховати».

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.50 Эълонлар. 21.55 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан». 22.35 — 23.25 «Кинематограф».

ЖУМА, 23

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳайдаров куйлайди. 9.05 Маматқул Ҳазратқулов. «Меҳр кўп кўргаздим...» Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Физика. 11.00 Немис тили. 11.30 Математика.

*

12.00 «Икки эшик ораси». Публицистик кўрсатув. 12.30 — 14.30 «Маърифат» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Қочоқ велосипед». Мультфильм. 18.20 «Етти иқлим садоси». Халқаро шарҳловчилар давраси. 18.55 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ҳаёт ва қонун». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ислоҳот ва масъулият». Техника таъминотидаги изланишлар. 21.35 «Ҳофизлар хониш қилганда». 22.10 «Пушаймон». Бадиий фильм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.50—00.25 Экран қўшиқлари.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Ривоят». 18.20 «Офарин». 18.50 «Муаллиф». 19.00 «RAKS» қўшиқлари. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар, 19.50 «Репортаж». 20.10 «Эртага — шанба». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Мафтункор чеҳралар». 21.20 «Таманно». 21.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.10 — 23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Чотқол тизмаларида», «Тоғлар чорлайди». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

21.40 «Борса келмас». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси 23.00—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 Янгиликлар. 23.30—23.50 «Гўзаллик улашиб», «Бедана». Телефильмлар.

IV

17.05 «Рангинкамон» (тожик тилида). 17.45 «Экология ва ҳаёт». Тошкент ва Тошкент вилояти экологияси ҳақида кўрсатув.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида». 20.30 «Билиб қўйган яхши». 20.55 «Бизнес-академия». 21.25 Эълонлар. 21.30 «Офарин-96». Фестиваль якунлари. 22.30 — 23.05 «Истеъдодлар ва мухлислар».

ШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Жаҳонгашта қўғирчоқлар». Республика қўғирчоқ театри ижодкорлари Туркия ва Америка сафарида. 9.05 «Халқ ижодиёти». 9.35 «Китоб ва ҳаёт». Тележурнал. 10.10 «Ўсмирлар коинотда». Бадиий фильм. 11.25 Кураш. Ўзбекистон чемпионати. 12.25 «Таранним». Мусиқий дастур. 12.55 «Ким топди?» 13.30—15.30 «Маънавият» видеоканали.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бир чол ёмғир олдига борғани». Мультфильм. 18.10 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа. 19.05 «Алпомиш авлодлари». Спорт кўрсатуви. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Оқшом эртаклари. 20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Бу ажиб дунё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Мусиқий дастур. 21.15 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 22.20 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк». 9.20 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 9.40 «Компьютер-Осиё». 10.15 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 11.05 «Автосалон». 11.25 «Сизнинг услуб». 11.40 «Жаҳон киноси юлдузлари». 12.05—13.45 «Кинонигоҳ».

***

18.00 «Совға». 18.30 Эълонлар. 18.35 «Олам». Маърифий кўрсатув. 19.20 «Оҳанглар оғушида». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.45 Эълонлар. 19.50 «Ишингиз бароридан келсин!» 20.05 «Имкон чўққилари». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.50 Эълонлар. 20.55 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви. 21.30 Видео янгиликлари. 21.40 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.10 — 23.50 Видео— «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.55 «Кўпкари — эркаклар ўйини», «Жилолар». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20—21.40

*

21.40 «Суюнчи». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси 23.00—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25 — 23.45 «Жонли сайёра».

IV

10.00 «Умид» (уйғур тилида). 10.40 Эълонлар. 10.45 «Акмалнинг саргузаштлари». Болалар учун фильм. 1-серия. 11.50 — 12.30 «Айчурек» (қирғиз тилида).

***

17.05 «Фирибгарлар найранги». Бадиий фильм. 1-серия.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.55 «Телеташриф». 21.10 «Бугунги Европа». 21.30 «Олам ва одам». 22.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 22.25 «Бу ажиб дунё». 22.45 «Янги технология дўкони» (янги компьютер технологияси ҳақида). 23.05 — 23.55 «Кинематограф».

ЯКШАНБА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.50 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат киламан». 11.00 «Томошабин мактублари». 11.35 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 12.40 Кураш. Ўзбекистон чемпионати. 13.40 — 15.40 «Нурли келажак». Ўсмирлар учун видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз». Кичкинтойлар телемусобақаси.

Ёшлар ва спорт кўрсатувлари ижодий дирекцияси намойиш этади:

18.35 «Замон». 18.50 Спорт хабарномаси. 19.05 «Ойнаи жаҳонда...» 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Италия таассуротлари». 5-кўрсатув. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Ёшлик» баҳсга чорлайди: «Менга сўз беринг!». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ҳафтанома». 24.00—00.40 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дастур.

II

9.00 «Ривоят». 9.05 «Офарин». 9.45 «RAKS» қўшиқлари. 10.10 «Мафтункор чеҳралар». 10.35 «Таманно». 11.30 Оҳанглар оғушида. 11.35 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 12.20 «Имкон чўққилари». 12.40 «Кўнгил». 13.15 Видео янгиликлари. 13.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 13.55 — 15.35 Видео — «О».

***

18.00 «Келгуси ҳафтада». 18.10 Эълонлар. 18.15 Болалар учун. «LEGO» сайёраси. 18.40 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Юлдузлар». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Илҳом сатрлари». 21.10 «Фармед». 21.20 «Оҳанглар оғушида». 21.30 «Шахс ва баҳс». 21.50 «Даракчи». 22.00 «Келгуси ҳафтада». 22.10 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.30 — 24.00 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.55 «Баходир». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20—22.50

*

22.50 «Манзара». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 23.00—23.20

*

23.20 Эълонлар. 23.25—23,50 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». 10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 12.15 «Менинг кўчам». 12.30 Эълонлар. 12.35 «Жонли сайёра». 12.55 — 13.20 «Эсдалик учун дастхат».

***

17.10 «Фирибгарлар найранги». Бадиий фильм. 2-серия.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.15 «Сенинг вақтинг». 21.40 «Чинсэн». 22.30 «Бу ажиб дунё». 22.50 — 23.40 «Кинематограф».

ҲАЗРАТ, БАРЧАМИЗГА ТИЛАНГ ОМОНЛИК

БАҚО РИХЛАТИ

Туғилиш ўлим сари қўйилган биринчи қадамдир. Демак, тириклик ҳам ўша қазои қадар айёмигача бўлган сафарга ўхшайди. Соҳибқирон Амир Темурнинг бу сафари нақадар шонли ва такрорланмас бўлди. Дунёнинг ярмини бир тўғ остига бирлаштирди, назари тушган жойда инсонлар учун ато этилган сўнгги нажот — Ислом динини устивор қилди. Шу мақсад йўлида умрини бахш этди, тартибсиз, осий мамлакатлар узра адолат яловини ҳилпиратди. Бу йўлда Аллоҳнинг инояти билан мағлубият нималигини билмади.

...Ўшанда Ўтрорда қалин қор ёққан, ҳаво ҳам ўчакишгандек муз қотган эди. Хитой фатҳига азим айлаган қўшин пайт пойлаб тўхтаганда Соҳибқироннинг соғлиги бирдан ёмонлашди. Бу ҳол худди табиатнинг мислсиз офатлари каби кутилмаганда рўй берди. Тафаккури денгизлар тўрини ёритган, қалб кўзгусида етти иқлимни инкишоф этган зот бу ҳолнинг оқибатини аниқ билди ва аъёнларга зарур тайёргарлик кўришни топширди. Энг сўнгги нафасигача закийлигини йўқотмаган буюк ақл кучи билан «Авлодларга васиятнома»сини баён этди:

«... Англаб турибманки, руҳ қуши қалб қафасидан парвоз қилмоқчи. Тангри таолонинг даргоҳига жонимни бахш этаётибман. Сизларни унинг лутфу марҳаматига топширдим. Обидийда қилиб ўтирманглар, оҳу нола чекманглар, чунки бундан фойда йўқ. Руҳимни фотиҳа ва такбир билан шод этинглар...»

Бу воқеа 1405 йил 18 февраль куни рўй берди. Соҳибқироннинг энг сўнгги сўзи «Ло-илоҳо иллоллоҳ» бўлди. Шаҳрисабзда сайрини бошлаган қуёш гўё Ўтрорда уфққа бош қўйди. Бу буюк бобокалонимизнинг АБАДИЙЛИК дунёсидаги умрининг илк сониялари эди.

«Ўғилларим! Миллатнинг улуғ мартабасини, саодатини сақламоқ учун сизларга қолдираётган васият ва тузукларни яхши ўқинг, асло унутманг ва тадбиқ этинг.

Миллатнинг дардларига дармон бўлмоқ вазифангиздир. Заифаларни қўринг, йўқсулларни бойлар зулмига ташламанг. Адолат ва озодлик дастурингиз, раҳбарингиз бўлсин...».

«БОБОКАЛОНИМИЗГА ДАХЛДОР ҲАР БИР БУЮМ – ТАРИХ»

дейди тикловчи-таъмирловчи кимёгар Ш. ИЛҲОМОВ

Кимё фанлари номзоди Шариф Илҳомов қарийб ўттиз йилдан буён тарихий осориатиқларни тиклаш-таъмирлаш ишларида қатнашади.

Айниқса, Афросиёбдаги нодир девор суратларни аслига қайтариш (яқинлаштириш) тадбирларида иштирок этгани билан фахрланади. Асосан, Самарқанддаги Археология институтида фаолият кўрсатган Шариф ака Амир Темур ва Темурийлар даврига оид ашёларни ўрганиш ва тадқиқ этиш билан боғлиқ тафсилотларни яхши эслайди. Хусусан, Гўри Амир хилхонасида 1941 йилда амалга оширилган машъум «очиш» жараёнидан кейинги аҳвол ҳақидаги баъзи ҳикоялари эътиборли.

— Республика Фанлар академияси археология илмий тадқиқот институтида ишлардим, — деб эслайди. Илҳомов, — бир кун эрталаб Ўзбекистон халқлари санъати ва тарих музейининг раҳбари беҳосдан кириб келди. У анча ташвишли, ҳатто йиғлагудек кайфиятда эди. Маълум бўлишича, музей жиҳозларини кўчираётганларида Амир Темур дафн этилган тобут қўлдан тушиб кетибдти.

Эндиликда гап нимадалигини шарҳлаш учун келтириладиган далиллар муштарийларга маълум. Темурийлар хилҳонаси очилгач, одми бир ибора билан айтсак, марҳумлар руҳи безовта бўлиб, уруш бошланиб қолади. Бу ёғида нима бўлгани фақат худога аён. Жонли гувоҳлар — Малик Қаюмов ва бошқаларнинг шоҳидлик беришича, арча дарахтидан ишланган тобут анча унниқиб қолган бўлган. Унинг паст қисми, тўртта оёғи ва бирлаштирилган бўлаклари чириб кетган, темир михлар эса занглаб, тамом бўлган. Тарихнинг бу жонли шоҳиди шўро замонида қаерларда сақлангани номаълум, фақат Самарқанднинг 2500 йиллиги нишонланган 1970 йилда у бир оз таъмирланиб, кўргазма саҳнларидан жой олган эди. Орадан ўн йил ўтгач эса Самарқанддаги музей янги бинога кўчирилаётганда қўлдан тушиб кетган эди.

— Унинг қолдиқлари сочилиб ётарди, — дейди Шариф ака, — бўлаклардан фақат тасаввур ҳосил қилиш мумкин, бироқ ўтмишимизнинг бир ёдгоридан асар ҳам йўқ эди. Тахталар нам таъсирида қийналиб кетганди. Уларни иссиқ сувда ивитиб, юк бостириб қўйдик. Асл ҳолига қайтгач, хона ҳароратида қуритдик, сўнгра чириган жойларига пайрахаларни ёпиштириш, яна бошқа тиклаш жараёнларини бажаришга тўғри келди. Махсус кимёвий суюқлик (полибутол) метал крилатнинг бошқа кучайтирувчи аралашмалар қўшилиб тайёрланган эритмаси билан обдон ишлов берилгач, ашё ўз ҳолида тикланди.

Тахталар спектрал таҳлилдан ўтказилганда ундан жасаднинг мўмиёлангани аломатлари ва райҳон ўсимлиги гулининг асоратлари топилган. Бундай жузъий белгилар ҳам миллий урф-одамларимизнинг қайсидир қирралари ҳақида гувоҳлик беради.

Самарқанддаги музей экспонатлари қаторида ана шу ашё ҳам маълум рақам остида сақланмоқда. Уни кўриш, эслаш, ҳатто қайд этиш ҳам унча осон бўлмаган олти асрлик тарих тўфонлари, халқимиз бошидан кечирган мудҳиш кунларни эсга солади. Қайта-қайта ўйлашга ва фикр қилишга ундайди у кунлар.

Ҳ. САТТОРОВ.
«Халқ сўзи» мухбири.

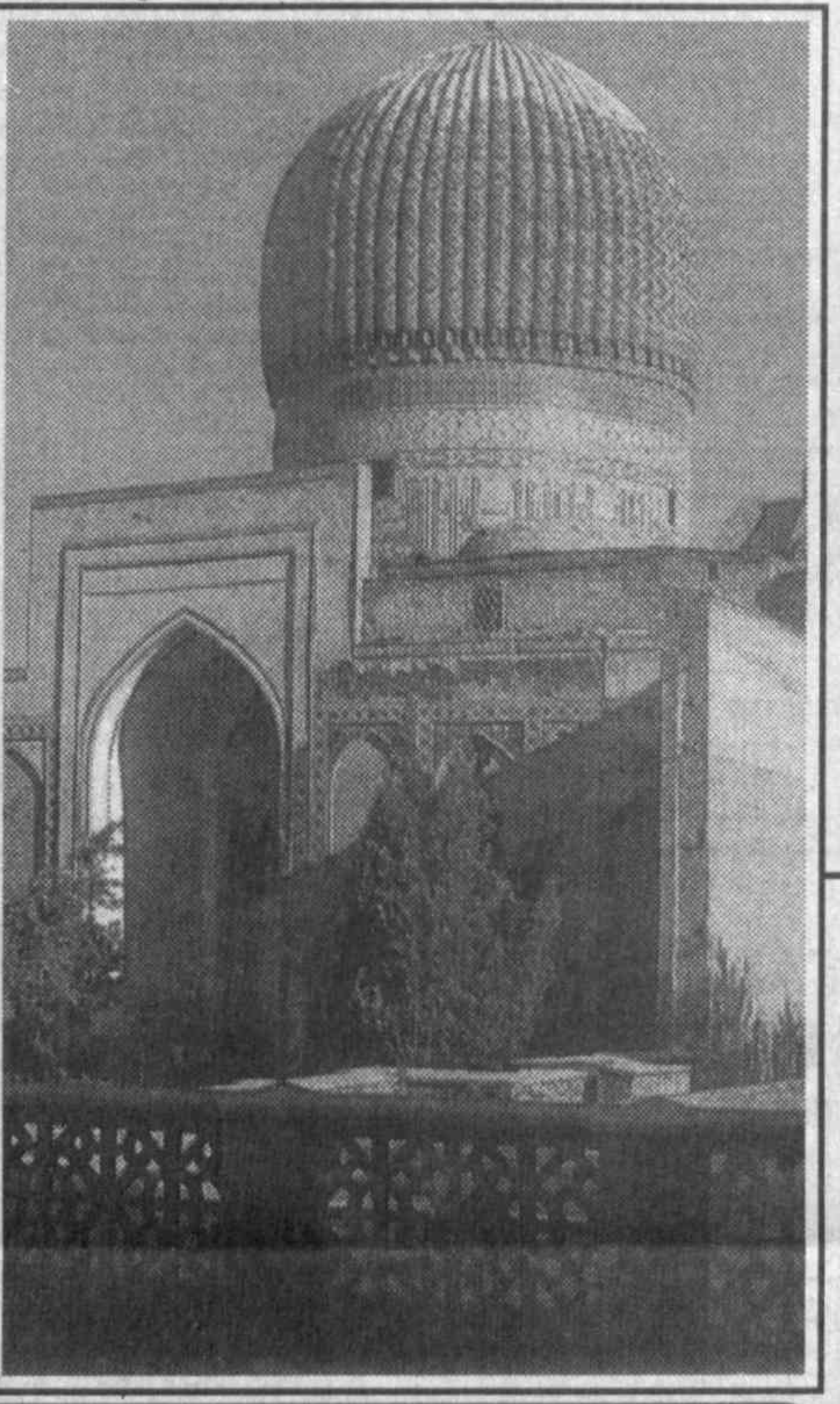

АВЛОДЛАР ЭҲТИРОМИ

Юбилей муносабати билан буюк бобокалонимиз ҳаёти ва фаолиятини ўрганиш кенг миқёсларда давом этмоқда. Бундай хайрли тадбирда иштирок этишни истаганлар бисёр. Бу ҳолни таҳририятимизга келаётган кўплаб хатлардан ҳам билса бўлади. Уларнинг муаллифлари турли касб ва қизиқишдаги кишилар бўлса-да, ўтмишимизга, фахрли аждодимиз Амир Темурнинг табаррук хотирасига чуқур ҳурмат мактубларнинг умумий руҳини ташкил этади.

Енгилмас саркарда бўлган Амир Темур адабиётни ҳам севган. У ўз девонида туркигўй шоирларнинг шеърларини тўплаб, «Мазлумоти туркий» мажмуасини туздирган. Унга ўзининг ёшлиги билан боғлиқ воқеа-ҳодисаларни «Одамлар бу ишларга ишонмайди» деб атайлаб киритдирмаган экан. Амир Темурнинг шу ишидан унинг камтарлиги кўринмайдими?! Ёки соҳибқироннинг Али Яздийнинг «Китоби рўзномаи ғазовоти Хиндустон» асари хусусида тутган йўлини эсга олайлик. Далиллардан кўра мақтовларга тўла бўлган бу асарни Амир Темур пучга чиқарганлиги ҳақида ҳам маълумотлар берилган...

Гадой МЕЛИЕВ,
Жомбой туманидаги Химичи қишлоғи, меҳнат фахрийси.

Х Х Х

Бундан ўн бир йил муқаддам Россия билан Финляндия чегарасидаги Виборг шаҳрида офицерлар тайёрлаш курсида ўқирдик. Бир куни тактика ва стратегия ҳақида баҳс бошланди-ю, зобитларнинг унинг келиб чиқиши ҳақида гапиришни хушламаётганликлари сезилиб қолди. Биргина Ибрагимов деган янги келган зобитгина мийиғида кулиб қўйди. У қалмоқ бўлиб, «оға»лар билан кўпам «қони қўшилавермас» эди. Тактика ва стратегия ҳақидаги саволларимиз жавобсиз қолаёзди. Аммо ўша қалмоқ зобит пайт пойлаб туриб, ўзбек ва тожикдан иборат бўлганимиз — борйўғи уч туркистонликни холи қилди-да, деди:

— Биласизлармми, тактика ва стратегияни ким яратган? Соҳибқирон Амир Темур яратган. Ҳарбий билим юртларида, академияларда бу махсус ўқитилади...

Тўғриси, бу ҳақда маълумотга эга эмасдик. Аввалига ханг-манг бўлиб қолдик. Кейин эса... Қандай ҳаяжонга тушганимизни таърифлаш қийин. Ғурур деганлари шундай ёпирилиб кела бошладики! Нафсиламбирини айтганда, бизнинг билганимиз бу ҳақиқатга бутунлай зид эди. Юқоридаги биргина ишоранинг ўзигина Темур ҳақидаги салбий таърифлар, муносабатлар бўҳтон эканлигини кўрсатиб қўйганди. Қаҳри қаттиқ бўлса бордир, аммо шунчалик катта ҳарбий таълимотга асос солган экан-ку?! Бундан чиқди, бугунги кун тилида айтадиган бўлсак, бобомиз олим эканлар-да?!

Бу бизнинг соҳибқирон Амир Темур ҳақидаги билган илк ҳақиқатимиз бўлиб қолди.

— Шуни очиқ айтиб қўя қолишса бўлмасмиди? — сўрагандик ўша қалмоқ зобитдан. У ҳам шундан ҳайронлигини билдирди.

Мана, бугунга келиб эса соҳибқирон ҳақидаги бор ҳақиқат бизга аён бўлиб қолди. Топталган қадрият тикланди. Турк қавми кўкрак керди, ғурурдан боши осмонга етди.

Ўша машҳур. Ҳарб санъатига оид, давлат бошқарув тизимлари, ҳарбий стратегия ва тактикаси (Темур тилида, инчинун, туркий тилда — савқулжайш ва таъбиятулжайш) очиб берилган буюк мемуар — «Темур тузуклари»ни биз ҳам қўлга олиш бахтига муяссар бўлдик. Бу бобокалонимиз қўлидан тушиб қолган табаррук қамчини яна қайтариб келиб, уйимиз тўрига осиб қўйгандай таассурот қолдиради. Рамзий маънода ҳам ҳарб китоби — қамчи. Бу қамчидан кимлар фойдаланмади!

Муҳаммад ҚОДИР,
Наманган шаҳри

Х Х Х

(Лавҳа)

Чопар Амир Темурнинг буюк ғалаба билан қайтаётганлиги ҳақидаги хушхабар ила малика Бибихоним ҳузурига от чоптириб етиб келди. Салобатли саройга кирар экан, ясавуллар унга йўл бўшатдилар, чопар қатор пиллапоялардан ўтиб, чўғдек гиламларда из қолдирганча одимларди. Заррин чамбарлар-у, гиштин токчалар, сайқал берилган айвон пештоқлари ҳамда ранг-баранг товланган каштлар, зарҳал буёқлар ила ишланган девор суратлари ажиб кўрк-чирой бахш этган ҳашамдор сарой тўридаги тахти равонда Амир Темурнинг севимли маликаси ўлтирар эди. Бибихоним чопарга кўзи тушиб, ўрнидан турди.

— Суюнчи беринг, маликам! Олам тургунча туринг, Амир Темур зафар ила шаҳри азим Самарқандга кириб келаётир,Сизга яна Амирим беҳисоб салом йўллайдурлар! — деди чопар...

Ойсора ҲОЖИМАТОВА,
Жомбой тумани, котиба.

Х Х Х

1961 йил сентябрь ойининг бошларида ЎзФА ҳақиқий аъзоси Ғ. Мавлонов ўз хонасига таклиф қилиб, рус миллатига мансуб киши олдида менга «Ота-боболар руҳини ҳурмат қиласизми?» деб дабдурустдан савол бердилар. Саволни тушунмадим ва маънисини сўрадим. Шунда домла Совет Иттифоқи бўйича БМТ рўйхатида икки обида (Амир Темур мақбараси ва Киевдаги София будхона мажмуаси) борлиги ва Амир Темур мақбарасини тиклаш учун БМТ махсус маблағ ажратганини маълум қилди, аммо мақбарада намлик даражаси ошгани сабабли таъмирлаш ишларини амалга ошириш имконияти бўлмаётган экан. Бу муаммони ечишга кўмаклашишимни сўрадилар.

Мақбара Сиёб сойи ёнида қурилган. Сизот сувлари сатҳи пойдевор жойлашган қум (рег) қатламида, аммо ундан 1,5 м. чамасида чуқур. Демак, намликнинг ошиши бунга боғлиқ эмас. Ақли говлаган реставратор-таъмирловчилар ҳовлига бетон плиталар ётқизган, натижада ёмғир сувлари 7 та шимувчи қудуқ орқали тўғридан-тўғри пойдевор жолашган қатламга сиздирилган. Майдонни ободонлаштириш мақсадида унинг чегараси бўйлаб сувнинг айланиб оқишини ташкил қилишган, эскидан мавжуд бўлган сув буғлатгич қайрағочларни кесиб ўрнига манзарали дарахтлар экишган, Сиёб сойи ташландиқ ҳолга келиб қолган, ахлат ташланиб саёзлашган ва ҳ. к. Албатта, булар тупроқ намлигига таъсир қилган, аммо бизни қизиқтирган масала омили бўлмаган.

Текшириш ишлари олиб боришнинг учинчи куни дераза туйнукларининг жойлашиши ҳаёлимни тортди. Улар бирбирига қарама-қарши жойлашган 4 туйнукдан иборат бўлганлиги ва ўша кунга келиб 2 таси бутунлай ғишт билан беркитиб ташланганни, қолган иккитаси эса ёғочдан ясалган ва ойна солинган оддий деразалар билан ёпилгани кўзга ташланди. Жумбоқ ечилгандек бўлди, деразаларни очиб ташладик. Ниҳоят, 4 соатлар ичида мақбара пастки ва устки қаватларида намлик очиқдаги ҳаво намлигига тенглашди.

Республикамиз тарихий обидаларини зиёрат қилар экансан, кўп нарсаларга тўла риоя қилинмаётганлигининг шоҳиди бўласан, киши.

Сайдулла МИРЗАЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор.

Улуғ соҳибқирон фақат тиғ билан эмас, теран ақл билан иш юритганлиги учун ҳам адолатли подшо сифатида дунёга танилди. Билакнинг эмас, билимнинг кучига ишониш кераклигини ўз вақтида англаган доно саркарда бу ҳақда қуйидагиларни битади: «Мен тажрибамдан шуни билдимки, юз минг отлиқ аскар қила олмаган ишни бир тўғри тадбир билан амалга ошириш мумкин экан...» Буюк жаҳонгир ўзининг бу фикрига бутун умр қатъий амал қилган ва ҳатто ғанимни ҳам аввал ширин сўз, ширин ҳикмат билан ўзига ром этишга уринган. Бу борада шу даражага етиб борганки, унга қарши қилич қайраган, ҳатто бошини олиш учун фурсат пойлаганлардан ҳам тиғ орқали ўч олишга шошилмаган — қиличдан ҳам ўткирроқ сўз орқали изза қилган, оёғига тиз чўктирган онлар кўп бўлган. Жумладан, унга нисбатан бир неча бор макру фириблар ишлатган қайноғаси Амир Хусайнга бир гал ушбу мазмунда туркий байт ёзиб юборади:

Ёрга еткур сабо, ким
макр қилмишдир манға,
Қилди эрса кимга
макрин, қайтадур бир кун анға.

Бу хат Амир Хусайнга бориб етгач, кўп ҳижолат бўлиб уялади, улуғ саркардадан узр сўрайди.

Хушмуомалалик ва тадбиркорликда ҳаммага намуна бўлган улуғ жаҳонгир бошқалардан, жумладан, вазирларидан ҳам шуни талаб қилади: «Ақлли, билимдон ва ҳушёр вазир шундай бўлурки, бир тўғри тадбир қўллаб ғаним қўшинини пароканда қилиб юборади, муроса-ю, мадора, хушмуомалалик билан сипоҳни бирлаштириб, душман лашкарини ўзига ром қилади...»

Ўзи навкарларини улуғлаб «баҳодирлар!» дея мурожаат этадиган улуғ саркарда вазирлардан ҳам хоҳ сипоҳдан, хоҳ раиятдан бўлсин, ҳар кимнинг номини яхши сўзлар билан тилга олишни талаб этарди...

Сиддиқ МЎМИН,
Фарғона давлат университети докторанти.

Шуниси қувончлики, илм аҳлининг саъй-ҳаракати билан кўп нарсалар аниқланди, улар жамоатчиликка маълум қилинди. Эндиликда 3-4 йил олдинги оддий маълумотлар янгилик бўлмай қолди. Қолаверса, бу борадаги тадқиқотлар чуқурлашиб, улкан мероснинг янги-янги қирраларини кашф этиш бошланди. Шу маънода, газетамизда эълон қилинган танловга тақдим этилаётган мақолаларга ҳам жиддий талаблар қўйилади. Улар бадиий жиҳатдан мукаммал ва биринчи манбаларга асосланган бўлиши лозим.

Хатларингизни кутамиз.

Амир Темур ўгитлари

. Давлат ишларининг тўққиз улуши кенгаш, тадбир ва машварат, қолган бир улуши эса қилич билан бажо келтирилур.

. Ишбилармон, мардлик ва шижоат соҳиби, азми қатъий, тадбиркор ва ҳушёр бир киши минг-минглаб тадбирсиз, лоқайд кишилардан яхшидир.

. Бир ишга киришмай туриб, ундан қутилиб чиқиш йўлларини мўлжаллаб қўй.

. Бир кунлик адолат юз кунлик тоат-ибодатдан афзал.

. Бирни кўриб фикр қил, бирни кўриб шукур.

. Номуссиз хиёнатдан номусли ўлим яхши.

. Қилич ўткир бўлса-да ўз сопини кесмагай.

. Оғзинга қон тўлса ҳам душман олдида тупурма.

. Кечира олишлик — мардлик, кечира билмаслик номардлик саналади.

. Яхши отга бир қамчи, ёмон отга минг қамчи.

. Яхши одам юрт тузар, ёмон одам юрт бузар.

. Буюрдимки, ҳар мамлакатнинг гадоларига вазифа юклаб иш берсинлар, токи шу йўл билан гадолик расми йўқотилсин.

. Авлиёлар, дин пешволарининг мозорлари ва мақбараларига вақфдан маблағ ажратсинлар. У ерларни гилам, таом ва чироқ билан таъминласинлар.

. Беткай кетар, бел қолар, беклар кетар, эл қолар

. Адоват эмас, адолат енгади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э.Болиев.
Навбатчи — А. Абдурахмонов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 079. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 21.00.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

1 2 3 4 5 6